

**ZAPROSZENIE DO ZGŁASZANIA UWAG
DOTYCZĄCYCH OCENY / OCENY ADEKWATNOŚCI**

Celem tego dokumentu jest poinformowanie opinii publicznej i zainteresowanych stron o pracach Komisji, aby umożliwić im przekazanie informacji zwrotnych i skuteczny udział w konsultacjach.

Zwracamy się do tych grup o przedstawienie opinii na temat przyjętego przez Komisję podejścia do wskazanego problemu i możliwych rozwiązań oraz o przekazanie nam wszelkich istotnych informacji.

TYTUŁ OCENY	Ocena śródkresowa JASPERS – pomoc techniczna UE dla regionów europejskich
WIODĄCA DG I ODPOWIEDZIALNY DZIAŁ	DG REGIO – Dział F1 Lepsze Wdrażanie i Zamknięcie
ORIENTACYJNY HARMONOGRAM (PLANOWANE TERMINY ROZPOCZĘCIA I ZAKOŃCZENIA)	II kwartał 2024 r. – I kwartał 2026 r.
INFORMACJE DODATKOWE	https://jaspers.eib.org/

A. Kontekst polityczny, cel i zakres oceny

Kontekst polityczny

JASPERS (wspólna inicjatywa wsparcia projektów w regionach europejskich) to wspólna inicjatywa doradcza realizowana przez Komisję Europejską i Europejski Bank Inwestycyjny (EBI).

Jej **celem strategicznym** jest wspieranie jakości i terminowej realizacji projektów realizowanych w ramach unijnej polityki spójności, instrumentu „Łącząc Europę” oraz Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST). Zapewnia ona partnerom **ukierunkowane wsparcie doradcze** podczas całego cyklu realizacji projektów, od listy przygotowywanych projektów, ich wyboru i określania projektów priorytetowych, poprzez opracowanie i zatwierdzenie projektów funduszy polityki spójności, instrumentu „Łącząc Europę” i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, aż po finansowe zamknięcie projektów oraz pomoc w późniejszym wdrożeniu i zakończeniu.

W ramach inicjatywy JASPERS realizowane są następujące **rodzaje zadań**:

- **horyzontalne/strategiczne**: pomoc w tworzeniu list przygotowywanych projektów, w tym opracowywanie planów sektorowych mających wspierać tworzenie list przygotowywanych projektów, identyfikacja projektów w celu tworzenia list przygotowywanych projektów oraz zadania parasolowe (horyzontalne);
- **wsparcie projektów**: pomoc w przygotowywaniu projektów i osiąganiu *ex ante* jakości, w tym pomoc w rozwoju projektów; ten rodzaj wsparcia może obejmować analizy kosztów i korzyści, udzielanie zamówień, analizy wariantów, analizy ryzyka i wrażliwości oraz studia wykonalności;
- **budowanie zdolności**: pomoc w budowaniu zdolności technicznej instytucji zarządzających i beneficjentów w drodze praktycznego transferu wiedzy i wykonywania zadań horyzontalnych, a także budowanie zdolności w celu wspierania jakości projektów;
- **niezależna ocena jakości** dokumentacji dużych projektów, na wniosek państw członkowskich, w kontekście procedury powiadomienia określonej w art. 102 ust. 1¹;
- **ocena po przedłożeniu** dokumentacji dużego projektu, na wniosek Komisji Europejskiej, w kontekście procedury przedłożenia określonej w art. 102 ust. 2².

Inicjatywa JASPERS może również wspierać **inne cele polityk UE**, pod warunkiem zatwierdzenia przez komitet sterujący JASPERS. Dla przykładu JASPERS wsparł Komisję Europejską, przeprowadzając analizę wiarygodności kosztów w wybranych planach odbudowy i zwiększania odporności.

W art. 9 umowy o przyznanie wkładu między Unią Europejską a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym na lata 2022–2027 w odniesieniu do JASPERS przewidziano **ocenę śródkresową** wdrożenia JASPERS.

Cel i zakres

Celem jest zatem przeprowadzenie **oceny śródkresowej wdrożenia JASPERS**, obejmującej wszystkie rodzaje wsparcia na podstawie umowy o przyznanie wkładu dotyczącej JASPERS. Ocenie poddane zostanie wsparcie JASPERS według mandatu (polityka spójności, FST i instrument „Łącząc Europę”) oraz według rodzaju zadania (horyzontalne/strategiczne, związane z projektem, budowanie zdolności). W ujęciu geograficznym ocena obejmie wszystkie państwa członkowskie UE, które korzystały z inicjatywy JASPERS.

Ocena dotyczyć będzie **trwających i zakończonych zadań** od 01/2022 do około 02/2025. Zgodnie z wytycznymi dotyczącymi lepszego stanowienia prawa ocena obejmie pięć kryteriów: (i) skuteczność, (ii) efektywność, (iii)

¹ W ramach procedury powiadomienia (art. 102 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów z 2013 r.) państwa członkowskie przedkładają dokumentację wszystkich dużych projektów bezpośrednio do oceny przez JASPERS. JASPERS wydaje następnie opinię w sprawozdaniu z niezależnej oceny jakości, w której stwierdza, czy projekt spełnia wymagane kryteria jakości, oraz ocenia wykonalność i rentowność projektu.

² W ramach procedury przedłożenia (art. 102 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów z 2013 r.) państwa członkowskie przedkładają pełną dokumentację dużych projektów Komisji Europejskiej, wraz z wnioskiem o finansowanie. Komisja Europejska zwraca się następnie do JASPERS o wydanie opinii na temat jakości projektu, w formie sprawozdania z oceny po przedłożeniu.

odpowiedniość, (iv) spójność oraz (v) europejską wartość dodaną.

Ocena zostanie oparta na **niezależnym sprawozdaniu** opracowanym przez wykonawcę zewnętrznego. Zostanie opublikowana jako dokument roboczy służb Komisji na stronie internetowej Komisji Europejskiej, podobnie jak sprawozdanie z oceny zewnętrznej.

B. Lepsze stanowienie prawa

Strategia konsultacji

Strategia konsultacji łączyć będzie różne działania, w tym ankietę internetową oraz wywiady z jak największą liczbą zainteresowanych stron.

Ze względu na specjalny charakter inicjatywy JASPERS, która zapewnia wsparcie określonym zainteresowanym stronom zaangażowanym w przygotowywanie i wdrażanie polityki spójności, FST i instrumentu „Łącząc Europę”, nie planuje się konsultacji publicznych.

Sporządzone zostanie sprawozdanie podsumowujące wszystkie działania konsultacyjne. Wynik konsultacji zostanie dołączony do ostatecznej wersji sprawozdania z oceny, która zostanie przygotowana przez Komisję po zakończeniu oceny.

Powody prowadzenia konsultacji

Celem strategii konsultacji jest zebranie dowodów, istotnych informacji i opinii ekspertów w celu uzyskania odpowiedzi na pytania ewaluacyjne, wypełnienia luk w wiedzy oraz zatwierdzenia wstępnych ustaleń.

Grupa docelowa

Następujący beneficjenci i partnerzy krajowi JASPERS są głównymi zainteresowanymi stronami zaangażowanymi w przygotowywanie i wdrażanie polityki spójności, FST i instrumentu „Łącząc Europę”:

- jednostki koordynujące,
- instytucje zarządzające i pośredniczące w ramach zarządzania dzielonego,
- ministerstwa, organy i podmioty wydające pozwolenia,
- organy zdecentralizowane, np. organy regionalne lub miejskie,
- inne właściwe organy,
- promotorzy projektów,
- konsultanci.

Gromadzenie danych i metodyka

Ocena zostanie oparta na istotnych informacjach zebranych za pomocą różnych metod zbierania danych (badanie źródeł wtórnych, wywiady i ankiety zainteresowanymi stronami). W analizie wykorzystane zostaną różne metodyki jakościowe i ilościowe, odpowiednie dla oceny wdrożenia JASPERS na podstawie kryteriów oceny.

Na potrzeby tej oceny przeprowadzony zostanie przegląd najważniejszych dokumentów JASPERS. Ważnymi źródłami informacji będą dotyczące JASPERS umowa o przyznanie wkładu na lata 2022–2027, ramowa umowa finansowo-administracyjna między Komisją Europejską a EBI, a także inne powiązane sprawozdania i wcześniejsze oceny.

Dane z własnego systemu zarządzania danymi JASPERS, o nazwie JADE, zostaną pobrane w celu analizy próby zadań, zgodnie z wewnętrznymi zasadami EBI dotyczącymi wymiany informacji oraz z wymogami ochrony danych RODO.

Wykorzystane zostaną również jakościowe metody konsultacji do zaangażowania zainteresowanych stron (za pomocą ankiety i wywiadów online), aby zebrać dodatkową wiedzę i dowody dotyczące wdrożenia inicjatywy JASPERS.